

Q-lodě: návrat do budoucnosti

 lipovylisť.cz/wordpress/q-lode-navrat-do-budoucnosti

David Z Moravy

8. srpna 2024

Z vůle velení íránských námořních sil a IRGC se ve vodách Světového oceánu objevila loď, kterou lze charakterizovat zásadou „Nové je dobře zapomenuté staré“.

Obecně jsme se o něčem takovém bavili s kolegou Staverem v roce 2015, nakreslili jsme opci s ohnivým pontonem uprostřed Pskova nebo Čudského jezera s kontejnerem s „Kalibry“ umístěným na něm. Jako náhrada za pozemní rakety středního doletu, které se pak opět staly středem pozornosti podle smlouvy INF. A z tohoto jezera bylo možné zasáhnout téměř celou Evropu, aniž by to cokoliv rušilo.

Princip „Používejte vše, co je po ruce“, jak je. A v Íránu také dospěli k závěru, že je možné a nutné použít, když ne moderní vývoj, tak dobře poslouží ty, které byly před několika desítkami let docela efektivní.

Mnoho analytiků již srovnává, co Íránci udělali s takzvanými „loděmi Q“ z první a druhé světové války.

Lodě Q byly ozbrojené obchodní lodě, jejichž hlavním účelem bylo přepadat obchodní lodě a ponorky.

Byli dokonce rozděleni do několika tříd:

- slavné německé pomocné křižníky, známé také jako nájezdníci, kteří děsili obchodní lodě po celém světě;
- návnady, lovci ponorek;
- hydroplány, nosiče hydroplánů pro speciální operace;
- minové vrstvy přeměněné z plavidel lovcích nevodů.

A Q-lodě by neměly být zaměňovány s „čestnými“ pomocnými křižníky a korvetami přestavěnými z rybářských trawlerů. Naproti tomu Q-lodě nelétaly s námořními praporčíky a vydávaly se všemožně za civilní plavidla. Což se jim mimochodem docela povedlo. Lodě Q splynuly s místní lodní dopravou, vydávaly se za běžná obchodní plavidla, než přinesou své zbraně a zahájí palbu.

Co se stane po 110, respektive 80 letech?

Co se stane, je toto: někoho to napadlo. Že moderní komerční lodě, zejména obří kontejnerové lodě nebo tankery, mohou nést velké množství skrytých zbraní a je překvapivě těžké je potopit. Ověřeno Húsíy.

A dnes je veřejnosti představen nejnovější přírůstek do íránských námořních sil, Shahid Mahdavi. Navenek je to komerční plavidlo, ale vyzbrojené balistickými raketami. Analytici to popsali jako návrat Q-lodí a ve skutečnosti mají z velké části pravdu.

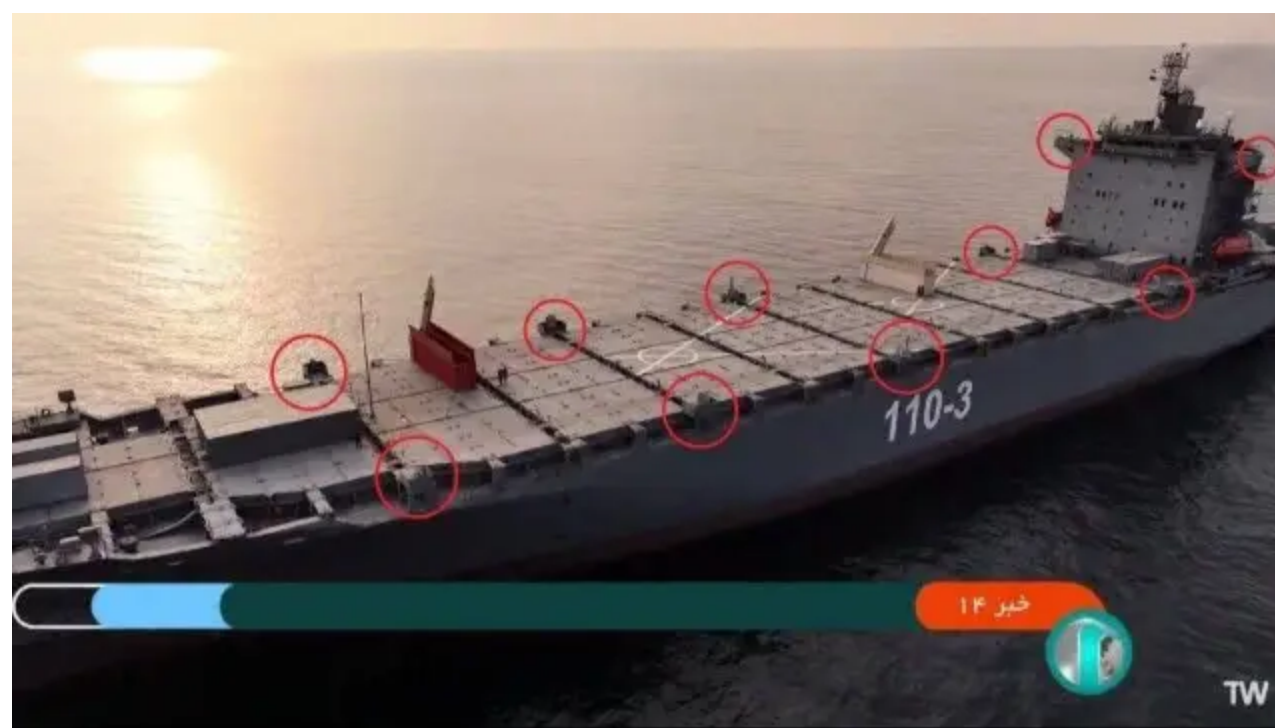
Shahid Mahdavi byl původně postaven jako civilní kontejnerová loď, určená k přepravě nákladu po celém světě v námořních kontejnerech. Loď je dlouhá přibližně 250 metrů a má výtlak 35 000 tun. A vzhledem ke své minulosti přepravce kontejnerů může tato loď nést slušné množství užitečného zatížení. Odhadem je jich více než 30 tisíc tun, takže prostor k zamyšlení je.

To vše je u kontejnerové lodi zcela běžné. Co je pro tuto loď rozhodně nenormální je, že Shahid Mahdavi byl vybaven veškerým nezbytným vybavením k odpalování balistických raket. To není v naší době pro lodě této třídy příliš typické, ale snad jen prozatím.

Obecně je tato loď „nabitá“ v plném rozsahu: je vybavena systémy elektronického boje, dělostřeleckými zařízeními, je vybavena fázovaným radarem, protilodními, protiletadly a řízenými střelami země-země s dosahem do 180 km je schopen přepravovat různé lehké čluny a čluny, bezpilotní letouny a vrtulníky.

Loď byla vytvořena v souladu s koncepcí arzenálové lodi, podle níž, vzhledem k absenci jakéhokoli pancéřování na většině moderních lodí, je pro válečnou loď důležité pouze počet zbraní, které může ovládat. A je toho víc než dost.

Kromě toho je „Shahid Mahdavi“ dokonale chráněn před útoky nových bezpilotních letounů a BEC četným rychlopalným dělostřelectvem. Tvůrci umístili po stranách jeden a půl tuctu 20mm tříhlavňových děl s dálkovým ovládním, schopných střílet o 360 stupňů a soustředit je na rychle se pohybující manévrující cíl podle údajů lodních radarů přes CIUS.

Lod' už letos testovala dvě balistické rakety středního doletu Dezful.

„Dezful“ je další prací na balistické střele „Zolfagar“, má dosah až 1000 km, CEP asi 5 metrů díky satelitním naváděcím systémům a hlavici s 600-700 kg výbušnin. Jako každá balistická střela má Dezful v poslední části své trajektorie hypersonickou rychlost asi 7M.

Je zajímavé, že Shahid Mahdavi ve skutečnosti není součástí íránského námořnictva, ale patří k námořnictvu islámských revolučních gard (IRGC-N) . To je celkem logické: IRGC řídí výrobu, testování a použití íránských balistických střel a flotila IRGC je zodpovědná za západní polovinu Perského zálivu. Íránské námořnictvo je zase zodpovědné za východní polovinu Perského zálivu, Indický oceán a dál až do konce sféry íránského zájmu.

Je spravedlivé použít termín Q-lod' na Shahid Mahdavi? Obecně by bylo fajn udělat si podrobnější exkurzi do historie zde .

Koncept Q-lodí sahá až do první světové války. Německé námořnictvo použilo ponorky k přerušení přepravy mezi Británií a zbytkem světa.

Podle rytířských zákonů oné války vše vypadalo takto: ponorky objevily civilní lodě, o kterých se domnívaly, že převážejí spojenecké vojenské vybavení, nařídily jim zastavit a poté nastoupily speciální týmy a prohlédly náklad. Pokud by lodě skutečně převážely vojenské zásoby, posádka lodi by byla nařízena nastoupit do záchranných člunů a lodě by pak lodě potopily. Mimochodem, kvůli nespolehlivosti torpéd té doby bylo předepsáno dělat to pomocí demoličních náloží nebo dělostřelectva. Obecně vše vypadalo docela lidsky ve srovnání s tím, co se stane později, během druhé světové války.

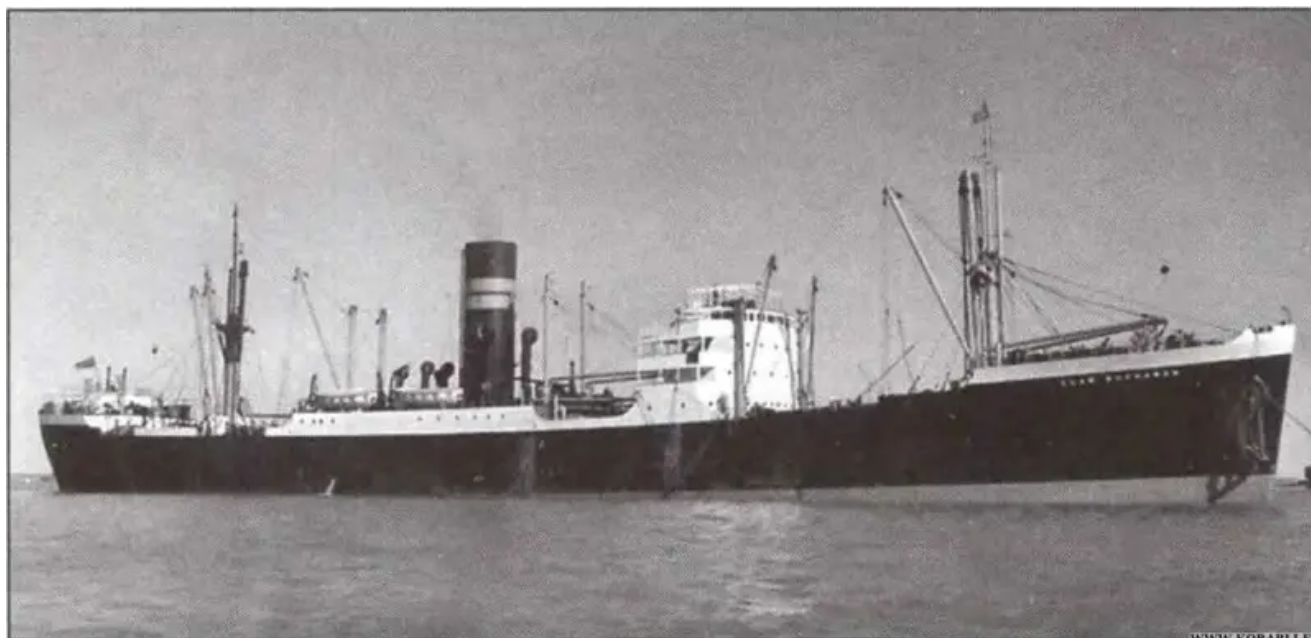
Spojenecké námořnictvo reagovalo na ponorkovou hrozbu stavbou menších, rychlejších válečných lodí pro lov ponorek a organizováním konvojů. Vynalezli také Q-lodě, přeměnili civilní obchodní lodě na takzvané klamné lodě a vybavili je rychlopalnými palubními děly schopnými rychle a efektivně ničit ponorky.

Lodě Q maskovaly svá děla co nejvíce plachtou nebo překližkou a poté hlídkovaly v oblastech, kde se očekávalo, že se objeví nepřátelské ponorky. Pokud by se německá ponorka přiblížila k lodi Q s úmyslem ji prohlédnout, posádka by odstranila maskování a zahájila palbu.

Celkem, po provedení asi 150 bitev, britské klamné lodě v první světové válce zničily 14 německých ponorek a poškodily 60, jejich vlastní ztráty činily 27 z 200 lodí. Nástražné lodě představovaly asi 10 % všech potopených německých ponorek, což je obecně méně účinné než konvenční minová pole.

Druhá světová válka se již neřídila podle tak rytířských pravidel, princip „Sink them all“ byl plně implementován, takže pasti již nebyly používány tak efektivně.

Ale v první i druhé světové válce Němci velmi efektivně realizovali svou vizi nápadu lodi Q. Jejich pomocné křižníky, přestavěné z obyčejných parníků, tyranizovaly obchodní loďstvo na všech oceánech.

Penguin potopil 28 lodí o celkovém výtlaku 136 000 tun, plus čtyři lodě (18 000 tun) vyhodily do vzduchu miny položené nájezdníkem.

Thor potopil 17 obchodních lodí, pomocný křižník Voltaire (152 000 tun) a 4 další lodě byly poslány do Německa jako ceny.

Cormoran potopil 11 lodí (70 000 tun), včetně plně funkční lodi, lehkého křižníku Sydney australského námořnictva.

Lodě Q byly dostatečně vyzbrojené, aby představovaly hrozbu pro ostatní lodě, povrchové nebo ponorky. Proto se během druhé světové války rozšířily i lodě Q, i když ne jako návnady, ale jako nájezdníky, pomocné křižníky a korvety protiponorkové obrany. Nabrali jsme trochu jiný kurz. Hlavní námořní mocnosti – Německo, Velká Británie a její satelity, Japonsko a Spojené státy – všechny používaly lodě Q. S různou mírou účinnosti bojovaly lodě proti ponorkám, nájezdníkům a zásobovacím lodím.

Po válce se samozřejmě lodě Q zcela očekávaně staly historií. Ale nyní vzhled Shahida Mahdaviho umožňuje mnohým dospět k závěru, že lodě Q jsou ožívovány jako třída v 21. století.

Shahid Mahdavi splňuje základní kritéria pro loď Q: navenek je to civilní plavidlo přestavěné na ozbrojené plavidlo. Tato loď, vyzbrojená balistickými raketami a umístěná uprostřed Rudého moře, by mohla raketami snadno zaútočit na hlavní město Izraele, to znamená udělat něco, čeho nejsou schopny všechny iránské pozemní rakety. Své výhody má navíc „střílení naprázdno“ z co nejkratší vzdálenosti.

V moderním světě samozřejmě provedení takové operace vyvolá mnoho problémů moderní povahy. Dnes je snadné sledovat jakékoli plavidlo pomocí signálu transpondéru, ale vytvořit signál transpondéru AIS – součást celosvětového námořního sledovacího a polohovacího systému, který každý den sleduje desítky tisíc lodí – a vydávat se za civilní plavidlo není tak obtížné. pro odborníky, jak se na první pohled zdá.

Vizuální kontrola také nebude velký problém, lodě lze snadno přelakovat, jsou na nich instalovány falešné prvky, které mění vzhled lodí, nicméně to bylo ještě ve druhé světové válce, kdy Němci velmi úspěšně maskovali své blokádní běžce jako norské, řecké a další lodě neutrálních zemí. A docela to fungovalo.

Proč Írán proměnil Shahid Mahdavi v loď Q? Jedním z důvodů je, že je to levné – řada zdrojů uvádí, že pořízení lodi stálo méně než 20 milionů dolarů. Írán však také postrádá kapacitu a technologie na stavbu velkých válečných lodí a je omezen na lodě o hmotnosti 1500 tun nebo méně.

V iránském námořnictvu se jim říká fregaty nebo dokonce torpédoborce, ale spíše jsou to korvety: lodě projektu Alvand, postavené ve Velké Británii, mají celkový výtlač 1350 tun, lodě iránské výroby projektu Muj mají celkový výtlač 1370 tun.

Pro srovnání, ruská fregata Projekt 22350 Admirál Gorškov má celkový výtlak 5400 tun a mnohem působivější řadu zbraní.

Kontejnerová loď je navržena pro přepravu stovek 20 stop dlouhých kontejnerů najednou, což jí poskytuje dostatek prostoru na palubě pro vrtulníky, drony a odpalovací zařízení balistických raket. Navíc slušná autonomie, která vám umožní buď plout daleko, nebo strávit velmi dlouhou dobu hlídkováním oblasti.

Obecně se Američané domnívají, že v roli raketového nosiče v regionálním konfliktu a zejména proti nepříteli, který má problémy s dohledovými a detekčními systémy, může být Shahid Mahdavi užitečný pro překvapivý úder z nečekaného směru. . Na tak frekventovaném místě pro lodní dopravu, jako je Perský záliv nebo Rudé moře, není příliš těžké takovou loď zakamuflovat. Jak externě, tak elektronicky.

Pro americké námořnictvo ale tato loď nemůže představovat hrozbu, protože Američané věří, že ji mohou snadno identifikovat, oddělit od komerčních lodí a zneškodnit. "Shahid Mahdavi" je předurčen stát se problémem někoho jiného, ale nebude to problém Pentagonu.

Zde vše samozřejmě zní velmi optimisticky. Samozřejmě, že během druhé světové války spojenci přinejmenším identifikovali německé nájezdníky a strhli je, ale nebylo to snadné. Dnes, kdy všichni spoléhají na transpondéry, to není o nic jednodušší. Zfalšujete transpondér a místo Shahid Mahdavi tam bude nějaká jiná loď. Který. Pokud by to bylo žádoucí, mohlo by to skončit někde v Karibiku, v dosahu odpalů raket přes Spojené státy.

A v Perském zálivu je odpalování raket na lodě velmi obtížný úkol. Obtížnější je najít tu správnou loď v davu, který je obvykle v Zálivu.

Zahřívání je obecně obtížné. Pamatuje si každý, jakou noční můru zorganizovala posádka kontejnerové lodi, která najela na mělčinu na nevhodném místě? Jaký byl stav lodní dopravy v Suezském průplavu?

Kontejnerová loď se suchým nákladem v davu svého druhu – a to je velmi dobrý nápad. Praxe samozřejmě ukáže účinnost takového nápadu, ale ti, kteří jdou vpřed, dosahují výsledků. Stealth torpédoborec Zamvolt byl samozřejmě také dobrý nápad, ale nějak to nevyšlo, nedopadlo to dobře. Nevím, jak to dopadne s balistickými raketami, ale zajímavé jsou odpalovače řízených střel v kontejnerech.

Obecně je to, co udělal Írán, přinejmenším zajímavé. Efektivitu ukáže čas, ale dnes je jasné, že IRGC uznává, že se stalo to, co chtěly, a že existuje vyhlídka. Jak jinak si vysvětlit stavbu druhé lodi, Shahid Bagheri, rovněž založené na civilní lodi, ale s plnou letovou palubou?

Mají obecně lodě Q z druhé světové války a univerzální sovětské lodě projektu 1143 nástupce?

Roman Skomorochov

Continue Reading

Previous Kdysi na ukrajinské letecké základně – 2.